

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2024
FOURTH SEMESTER
Subject: Indian Foreign Policy (PC-402)

Date: 23/05/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Describe the historical and ideological basis of Indian Foreign Policy. (20)
- Q. 2)** Explain the evolution of NAM .Discuss the relevance of NAM at present. (20)
- Q. 3)** Examine India's demand for a permanent membership in UN Security Council. (20)
- Q. 4)** Describe the nuclear policy of India. Evaluate India's stand on CTBT. (20)
- Q. 5)** Examine Indo-Russia relations of Friendship and Cooperation. (20)
- Q. 6)** Discuss the origin of the Kashmir issue and examine its impact on Indo-Pak relations. (20)
- Q. 7)** Write a comprehensive note on the issues and protection of Human Rights in India. (20)
- Q. 8)** Briefly explain the importance of SAARC. (20)
- Q. 9)** Evaluate the role of India in the struggle for securing NIEO. (20)
- Q.10) Write notes on any two of the following. (20)**
- a) External determinants of a Indian Foreign Policy
- b) ASEAN
- c) Panchsheel
- d) India-China relations in contemporary times.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** भारतीय परराष्ट्र धोरणाच्या ऐतिहासिक आणि वैचारिक आधाराचे वर्णन करा. (२०)
- प्र. २)** अलिप्त राष्ट्र चळवळीची उल्लांती स्पष्ट करा .सध्या अलिप्त राष्ट्र चळवळीच्या प्रासंगिकतेची चर्चा करा. (२०)
- प्र. ३)** संयुक्त राष्ट्र परिषदेच्या सुरक्षा परिषदेत कायमस्वरूपी सदस्यत्वासाठी भारताच्या मागणीचे परीक्षण करा. (२०)
- प्र. ४)** भारताच्या आण्विक धोरणाचे वर्णन करा. सीटीबीटी बाबत भारताच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा. (२०)
- प्र. ५)** मैत्री आणि सहकार्याचे भारत-रशिया संबंध तपासा. (२०)
- प्र. ६)** काश्मीर समस्येचे मूळ शोधा आणि भारत-पाक संबंधांवर त्याचा परिणामाची चर्चा करा. (२०)
- प्र. ७)** भारतातील मानवी हक्कांच्या समस्या आणि संरक्षण यावर सर्वसमावेशक टीप लिहा. (२०)
- प्र. ८)** सार्कचे महत्त्व थोडक्यात सांगा. (२०)
- प्र. ९)** नविन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्था सुरक्षित करण्याच्या संघर्षात भारताच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा. (२०)
- प्र. १०) पुढीलपैकी कोणतेही दोन वर टीपा लिहा. (२०)**
- अ) भारतीय परराष्ट्र धोरणाचे बाह्य निर्धारक
- ब) आशियान
- क) पंचशील
- ड) समकालीन काळात भारत-चीन संबंध